

Biskopens visitasforedrag etter visitas i Nesna sokn

8.-11. oktober 2026

Foredraget utgjør sammen med programmet biskopens rapport fra visitasen.

Sør-Hålogaland bispedømmes strategi fram mot 2030 er styrende for biskopens fokus under visitasen. De fleste av overskriftene i foredraget viser til strategiens satsings- og utviklingsområder.

Innledning

Kjære menighet, medarbeidere, frivillige, samarbeidspartnere og innbyggere i Nesna!

Takk for varm mottakelse og innholdsrike visitasdager!

Etter måneder med planlegging har vi de siste dagene hatt gleden av å gjennomføre visitas i Nesna disse fine oktoberdagene! I samarbeid med prosten har sokneprest og kirkeverge laget et variert program som har gitt oss et innblikk i mye av menighetens virksomhet.

Torsdag morgen fikk vi en gjennomgang av detaljene i programmet. Her kom det fram at vi blant annet kom til å møte en fransk baker på Handnesøya. Vi kunne ikke unngå å få assosiasjoner til Inger Hagerups dikt «Det bor en gammel baker på en bitte liten øy». Diktet beskriver hvor umulig det er å klare seg helt aleine på en bitte liten øy og ender tragisk: «Forleden dag så satt han død midt i en haug med wienerbrød».

Budskapet i dette tragikomiske barnerimet er i grunnen det samme som det jeg nevnte i dagens preken: «No man is an island...», ingen er hele i oss selv. Vi er gjensidig avhengige av hverandre.

Da vi i går kom til Handnesøya og fikk møte baker Thomas kunne vi med glede konstatere at han var ingen gammel baker, han var aldeles ikke aleine, og øya han holdt til på var heller ikke bitte liten. Han kunne dessuten fortelle at han kom til Norge på grunn av kjærlighet og ønsket å bidra på sin måte til et bærekraftig fellesskap.

Gjennom besøk på skoler, barnehage, sykehjem, mestringssenter, næringsliv, øysamfunn, gudstjenester og møter med kommune, ansatte og frivillige har vi fått et bredt og levende innblikk i kirkens plass i lokalsamfunnet. Programmet har vist en kirke som er tett på menneskers liv, og som fortsatt har en naturlig rolle i et lokalsamfunn som både er i endring og i utvikling. At kommunens samlede administrative og politiske ledelse prioriterte å møte biskopen vitner om en klar bevissthet om kirkens plass i lokalsamfunnet.

Nesna er et sted med lange tradisjoner for kunnskap, fellesskap og kirkeliv. Gjenoppbyggingen av universitetsmiljøet, veksten i lokalt næringsliv og utviklingen i kommunen gir grunn til framtidstro. Samtidig kjenner soknet de samme utfordringene som mange andre nordnorske menigheter: begrensede ressurser, demografiske endringer og behovet for stadig nyrekruttering av både ansatte og frivillige.

Biskopens følge på visitasen har foruten biskop Svein Valle vært prost Aileen Zahl (torsdag og fredag) og rådgiver Omar Aardal. Sokneprest Finn Rindal har deltatt gjennom hele programmet mens kirkeverge Marlen Johansen og menighetsrådsleder Hogne Rosø har deltatt gjennom det meste av programmet. Paal Fagerheim har bidratt som organist på gudstjenestene. Kirketjener Helene Rindal var med på Thomasmesse, og la godt til rette på visitasgudstjenesten.

I Sør-Hålogaland bispedømme er strategien fram mot 2030 bygget rundt satsingene barn og unge, gudstjenesteliv, frivillighet og forsoning, samt utviklingsområdene kommunikasjon, omsorg for skaperverket, samisk kirkeliv, kultur, åpen kirke og samfunnsoppdraget. Denne strategien har også vært bestemmende for biskopens fokus under visitasen.

Fra nyttår innføres ny tilskuddsordning til alle menigheter. Da går den fra å være faste overføringer til å bli aktivitetsbaserte overføringer. Aktivitet registreres i det digitale verktøyet «Kirka Vår». Dette må både råd og ansatte sette seg inn i før 1. januar, slik at aktivitet registreres og at inntekter sikres. Satsningsområdene vil igjen være av betydning for fremtidige tildelinger.

Barn og unge

Barn og unge representerer kirkens framtid, men også dens nåtid. Gjennom visitasen har vi møtt barn i barnehage, elever på ungdomsskolen og ved Kristen Videregående Skole Nordland. Vi har sett hvordan kirken fortsatt har en naturlig adgang til oppvekstarenaene og møtes med åpenhet og interesse.

Særlig inntrykk gjorde Tomasmesse, som var planlagt og gjennomført i samarbeid med KVN og dyktige lokale musikere. Her deltok også konfirmantene. Slike gudstjenester viser hvordan unge mennesker kan få eierskap til kirken når de får tillit og ansvar.

Gjennom «Kirka vår» framgår det at menigheten har aktiviteter som Tomasmesse og 11-kaffen. Vi har også fått informasjon om at barn inviteres til utdeling av 4-årsbok og 6-årsbibel, konfirmantene har samlinger og leir, og deltar på Kirkens Nødhjelps fasteaksjon. Dette vitner om en viss bredde som favner flere generasjoner.

Likevel er utfordringen tydelig. Mange aktiviteter er avhengige av få ildsjeler. Det krever målrettet arbeid dersom barn og unge også i framtiden skal oppleve kirken som sitt naturlige fellesskap.

Mulighetene er imidlertid betydelige. Nesna har både skolemiljøer, universitetsmiljø, KVN og et engasjert lokalsamfunn. Her finnes arenaer hvor kirken kan bygge relasjoner over tid. Dersom barn og unge får oppleve vennskap, mening, mestring og tro i kirkelig sammenheng, legges grunnlag for livslang tilknytning. Dette er i tråd med bispedømmets strategi om å skape fellesskap, tilhørighet og meningsfull aktivitet.

Gudstjenesteliv

Gjennom visitasen har vi fått oppleve et variert gudstjenesteliv. Vi har deltatt i Tomasmesse, gudstjenester i Husby kapell, Hugla kirke, Handnesøya kapell og Nesna kirke. Slik har visitasen vist både bredden i soknet og betydningen av å opprettholde kirkelig nærvær i hele kommunen.

Gudstjenesten er kirkens hjerte. Her samles mennesker om ordet, bønnene, sangen og sakramentene. I et samfunn preget av høyt tempo og

mange tilbud representerer gudstjenesten et annerledes rom; et rom for ettertanke, tilhørighet og håp.

Utfordringen ligger ikke først og fremst i kvaliteten, men i deltakelsen. Mange menigheter opplever at færre møter regelmessig til gudstjeneste. Samtidig ser vi at gudstjenester med tydelig involvering, gode musikalske krefter eller særskilte anledninger samler flere.

Muligheten ligger derfor i å fortsette arbeidet med gudstjenester som inviterer til medvirkning. Barn, ungdom, kor, musikere, frivillige og lokalsamfunn bør fortsatt få prege gudstjenestelivet. Når mennesker opplever at de selv har en plass i fellesskapet, styrkes også tilhørigheten.

Frivillighet

En av de sterkeste erfaringene fra visitasen er møtet med de mange frivillige som bærer kirkelivet. Frivilligheten kommer til uttrykk gjennom kirkekafe, gudstjenester, praktiske oppgaver, omsorgsarbeid og arrangementer.

Særlig ønsker jeg å løfte fram den anerkjennelsen som under visitasen ble gitt til personer som over lang tid har bidratt trofast og betydningsfullt. Slik synliggjøres en grunnleggende sannhet: Folkekirken bæres ikke først og fremst av strukturer, men av mennesker.

Utfordringen er kjent. Mange frivillige blir eldre, og nye kommer ikke nødvendigvis til i samme takt. Flere opplever at det er vanskelig å rekruttere til ansvar og verv.

Her har menigheten imidlertid et betydelig potensial. Frivillighet handler ikke bare om å fylle oppgaver. Det handler om disippelskap, fellesskap og medansvar. Strategien for Sør-Hålogaland understreker at frivillige skal få selvstendige oppgaver og være medarbeidere i kirkens oppdrag.

Den viktigste rekrutteringen skjer ofte gjennom personlig invitasjon. Mange ønsker å bidra dersom de blir spurt, får tydelige oppgaver og opplever støtte og oppfølging.

Et godt eksempel er menighetsrådet som har vist vilje og evne til å gjøre en forskjell. Det er en styringstjeneste som kirken virkelig trenger, og det passer å minne på at det er valg igjen til neste år.

Forsoning og samisk nærvær

Forsoning er et av bispedømmets viktigste satsingsområder. Sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid har minnet oss om konsekvensene av fornorskningspolitikken og kirkens eget medansvar.

Helgeland er en del av Sápmi. Samisk historie, språk og kultur er også en del av Nesnas historie. Derfor handler forsoning ikke bare om fortiden, men om hvordan vi i dag skaper rom for samisk identitet, språk og kulturuttrykk i kirke og samfunn.

Utfordringen er at samiske perspektiver lett kan bli usynlige dersom de ikke aktivt løftes fram. Mange ønsker å bidra til forsoning, men er usikre på hvordan.

Muligheten ligger i å integrere samiske elementer i gudstjenesteliv, undervisning, kulturarbeid og lokal historieformidling. Små steg kan ha stor betydning. Forsoning er ikke et prosjekt med en sluttdato, men en måte å være kirke på.

Lokal og internasjonal solidaritet

Kirken er både lokal og global. Gjennom visitasen har vi møtt mennesker som arbeider for fellesskap, inkludering og omsorg i lokalmiljøet.

Samtidig er Nesna sokn del av en verdensvid kirke. Diakoni, misjon, internasjonalt samarbeid og engasjement for mennesker på flukt er uttrykk for dette fellesskapet. Strategien framhever klimaansvar, globalt engasjement, rettferdighet og solidaritet som viktige deler av kirkens oppdrag. Det er gledelig at konfirmantene deltar i gjennomføringen av Kirkens Nødhjelps fasteaksjon.

Nesna har gjennom mange år tatt imot mennesker med ulike bakgrunn og livshistorie. Kirken har her en særlig mulighet til å være møteplass på tvers av språk, kultur og erfaringer.

En åpen folkekirke må være et sted hvor mennesker møtes med respekt og verdighet, uavhengig av bakgrunn, alder eller livssituasjon.

Kommunikasjon

Godt arbeid får liten virkning dersom ingen kjenner til det. Derfor har kommunikasjon blitt et eget utviklingsområde i bispedømmets strategi.

Under visitasen har vi sett at menigheten bruker nettportalen skjerikirken.no aktivt. Gudstjenester og arrangementer publiseres der, og kalenderen viser flere aktiviteter gjennom året.

Likevel ligger det et stort utviklingspotensial her. Mange mennesker har en positiv holdning til kirken uten nødvendigvis å følge dens aktiviteter tett. Det er derfor avgjørende at informasjon når ut bredt og på ulike plattformer.

Kommunikasjon handler ikke bare om annonsering. Det handler om å fortelle hvorfor kirken finnes, hva den betyr og hvordan mennesker kan delta. Strategien uttrykker dette enkelt: Menigheten må sørge for at «noen vet om det» før det skjer.

Omsorg for skaperverket

Skaperverk og bærekraft angår alle generasjoner. Kirken har et særlig ansvar for å løfte fram forvalterperspektivet som en del av kristen tro.

I et kyst- og øysamfunn som Nesna er sammenhengen mellom mennesker, natur og næringsliv synlig hver dag. Naturressurser og lokalsamfunn er tett knyttet sammen.

Omsorg for skaperverket kan uttrykkes gjennom konkrete miljøtiltak, bevisste innkjøp, undervisning og samarbeid med andre aktører lokalt. Små tiltak kan sammen skape en kultur for bærekraft og ansvar.

Kultur

Kultur og kirke hører sammen. Gjennom salmesang, kor, konserter, kunst og fortellinger formidles tro på måter som berører mennesker dypt.

Under visitasen har vi opplevd musikk, lokalt engasjement og kulturuttrykk som bidrar til å gjøre kirken relevant og tilgjengelig. Kirkene i Nesna er ikke bare gudstjenesterom, men viktige kulturarenaer for lokalsamfunnet.

Strategien understreker at kirkens kunst- og musikkarbeid er en naturlig del av forkynnelsen, og at samarbeid med lokalt kulturliv skal oppmuntres.

På dette området har Nesna mange muligheter. Ikke minst kan samarbeidet med skole, kulturliv og KVN videreutvikles.

Samfunnsoppdraget og kirkens plass i kriseberedskapen

Den norske kirke er ikke bare et trosfellesskap, men også en viktig samfunnsaktør. Gjennom gudstjenester, diakoni, undervisning, kulturarbeid og beredskap bidrar kirken til å styrke fellesskap, livsmestring og menneskelig verdighet. Særlig blir dette tydelig når lokalsamfunnet rammes av ulykker, dødsfall eller andre kriser. Da trenger mennesker mer enn praktisk hjelp; de trenger også rom for sorg, håp, mening og fellesskap.

Derfor er det av stor betydning at soknepresten er en integrert del av kommunens psykososiale kriseteam. Prestens kompetanse i møte med mennesker i eksistensielle kriser, erfaring med sorgarbeid og tilstedeværelse i lokalsamfunnet er et viktig supplement til det øvrige hjelpeapparatet. Gjennom visitasen har jeg fått inntrykk av et godt samarbeid mellom kirke og kommune på dette området. Det er verdifullt både for innbyggerne og for kommunens samlede beredskap, og bør videreføres og videreutvikles.

Åpen kirke

Et av utviklingsområdene i bispedømmets strategi er «Åpen kirke». Åpenhet handler ikke bare om holdninger, men også om fysiske kirkerom som mennesker kan oppsøke når de ønsker stillhet, bønn, ettertanke eller bare

et sted å være. I løpet av visitasen har jeg merket meg med glede at kirkene på øyene holdes åpne og tilgjengelige for lokalbefolkning og besøkende. Dette er et sterkt vitnesbyrd om tillit, gjestfrihet og forståelse av kirkens rolle som et hellig rom for hele folket. Mange mennesker har sitt sterkeste møte med kirken nettopp når de på egen hånd kan tenne et lys, sitte i stillhet eller hente krefter i et kirkerom.

Samtidig vil jeg utfordre menighetsrådet til å arbeide målrettet for at også kirken her på Nesna kan være tilgjengelige utenom gudstjenester og arrangementer, så langt det er praktisk og sikkerhetsmessig mulig. En åpen kirke er et konkret uttrykk for en åpen folkekirke. Når kirkedøren står åpen, signaliserer kirken at den er til stede for mennesker også mellom de organiserte aktivitetene, og at evangeliets gjestfrihet gjelder hele uka, ikke bare på søndag

Avslutning

Gjennom disse dagene har jeg møtt en menighet som er rikere enn tall og statistikk kan fortelle. Jeg har møtt ansatte med engasjement, frivillige med utholdenhet, samarbeidspartnere med velvilje og mennesker som ønsker kirkens nærvær i lokalsamfunnet.

Kirken har fortsatt et viktig samfunnsoppdrag. Den er et sted for tro og tvil, fellesskap og omsorg, feiring og sorg. Den bidrar til sosial sammenheng og minner oss om menneskets verdi og håpet som finnes i evangeliet. Dette er også en sentral del av folkekirkens samfunnsoppdrag slik det beskrives i bispedømmets strategi.

Takk til menighetsråd, fellesråd, ansatte, frivillige, kommunen og alle som har bidratt til visitasen. Takk for gjestfrihet, fellesskap og gode samtaler.

Utfordringer til Nesna sokn og samarbeidspartnerne

- Videreutvikle samarbeidet mellom kirke og kommune, særlig knyttet til tjenesteytingsavtale, arbeidsforhold (eget kontor for presten), kirkebygg og framtidige investeringer.

- Følge opp istandsetting av Nesna kirke gjennom videre planlegging og prioritering av nødvendige tiltak for byggets framtidige bruk og bevaring.
- Utvikle samarbeidet med Kristen Videregående Skole Nordland (KVN) som samarbeidsarena for gudstjenesteliv, ungdomsarbeid og rekruttering til kirkelig tjeneste. I møtet med KVN fikk både bispedømmet og lokalmenigheten en klar invitasjon fra rektor: «bruk oss»!
- Oppdatere menighetens aktiviteter og planer i planverktøyet Kirka vår. (her kan rådgiver på bispedømmekontoret gi veiledning)
- Styrke arbeidet blant barn og unge gjennom etablering eller videreutvikling av regelmessige møteplasser, klubber og fellesskap utenom konfirmanttiden.
- Rekruttere og beholde ansatte og frivillige, i første rekke kirkemusiker og kirkegårdsarbeider.
- Utvikle kommunikasjonen ytterligere, slik at flere får kjennskap til kirkens aktiviteter gjennom skjerikirken.no, sosiale medier og målrettet lokal informasjon.
- Integrere forsoningsarbeid og samisk bevissthet tydeligere i menighetens planer, gudstjenesteliv og undervisning.
- Utforske hvordan Seljeheimen og andre kirkelige møteplasser kan brukes mer aktivt som inkluderende arenaer for nye innbyggere, flyktninger, studenter og andre som søker fellesskap.

«Mer himmel på jord» er ikke først og fremst en visjon om hva kirken skal gjøre, men om hva Gud allerede gjør midt iblant oss. Utfordringen er å være oppmerksomme på dette, og modige nok til å delta i det.

Må Gud velsigne Nesna sokn og arbeidet som gjøres her!